

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní žalobce: **J. K.**, zast. Mgr. Daliborem Lípou, advokátem se sídlem Jugoslávská 856/2, Karlovy Vary, proti žalované: **Městská správa sociálního zabezpečení Brno**, se sídlem Veverí 5, Brno, ve věci ochrany před nezákonným zásahem žalované spočívajícím v pozastavení výplaty nemocenského žalobci od 2. 9. 2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 11. 2018, čj. 30 A 7/2018-93,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Daliboru Lípovi, advokátovi, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 8 345 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Městská správa sociálního zabezpečení Brno (žalovaná) rozhodla dne 14. 9. 2017 o tom, že žalobci náleží výplata nemocenského po uplynutí podpůrní doby dne 31. 7. 2017, a to při splnění ostatních zákonem stanovených podmínek za období od 1. 8. 2017 do 31. 10. 2017 včetně. Přípisem ze dne 20. 11. 2017 sdělila žalovaná žalobci, že jelikož byl dne 2. 9. 2017 vzat do vazby, skončil mu dnem 1. 9. 2017 nárok na výplatu nemocenského podle § 16 písm. c) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění. Žalovaná proto přestala žalobci vyplácet dávku nemocenského pojištění za dobu, po kterou byl ve vazbě.

[2] Žalobce podal u Krajského soudu v Brně žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, již se domáhal, aby soud uložil žalované zaplatit nevyplacené dávky nemocenského pojištění. Krajský soud žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalované

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž namítá nepřezkoumatelnost rozsudku spočívající v nedostatku důvodů a v nesprávném posouzení právní otázky.

[4] Stěžovatel staví svou stěžejní kasační námitku na právním názoru, že § 16 písm. c) zákona o nemocenském pojištění na jeho věc nedopadá. Podle stěžovatele vznikl nárok na vyplacení nemocenského až v okamžiku rozhodnutí žalované. Stěžovatel však byl vzat do vazby několik dní před vydáním rozhodnutí. Žalovaná v době vydání svého rozhodnutí musela nebo měla vědět o tom, že se stěžovatel nachází ve vazbě, přesto stěžovateli výplatu nemocenského přiznala. Následně žalovaná své rozhodnutí nerespektovala. Takový postup je podle stěžovatele v rozporu s principem právní jistoty a předvídatelnosti rozhodnutí orgánů veřejné moci.

[5] Žalovaná ve vyjádření kasační stížnosti uvedla, že stěžovatel rozlišuje nesprávně mezi nárokem na nemocenské a nárokem na výplatu nemocenského, mezi vznikem dočasné pracovní neschopnosti, nárokem na nemocenské v rámci podpůrcí doby a nárokem na nemocenské po uplynutí podpůrcí doby. Žalovaná jednala v souladu s principem právní jistoty podle právní normy, z níž jednoznačně vyplývá, že ode dne vzetí do vazby nemá stěžovatel na výplatu nemocenského nárok.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] NSS se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů.

[8] Podle stěžovatele se krajský soud nedostatečně vypořádal s žalobní námitkou, v níž se stěžovatel domáhal výplaty nemocenského i za den 2. 9. 2017. NSS stěžovatelův pohled nesdílí. Krajský soud se k námitce vyjádřil dostatečně v bodech 36 a 37 svého rozsudku, své úvahy podepřel výkladem ustanovení zákona o nemocenském pojištění. Nelze proto souhlasit se stěžovatelem, že krajský soud svůj závěr nijak neodůvodňuje. Nepřezkoumatelnost nevzniká jen proto, že stěžovatel má jinou subjektivní představu o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn. Nepřezkoumatelnost je naopak objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje rozsudek přezkoumat.

[9] NSS neshledává rozsudek nepřezkoumatelným ani proto, že se krajský soud výslovně nepořádal s námitkou postupu žalované v rozporu s dobrými mravy a s principy právní jistoty a předvídatelnosti rozhodnutí. Krajský soud se nemusel nezbytně vypořádávat s každým dílčím argumentem, neboť postavil proti žalobě právní názor, podle kterého byl postup žalované po právu a v souladu s výrokem jejího rozhodnutí, a v jehož konkurenci

pokračování

žalobní body jako celek neobstojí. Odůvodnění provedené tímto způsobem je přezkoumatelné. Jak k tomu výstižně uvádí Ústavní soud, „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ (náleze ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68).

[10] Podstatou sporu je otázka, zda žalovaná postupovala v souladu se zákonem, když přestala vyplácet žalobci dávky nemocenského pojištění za dobu, ve které se nacházel ve vazbě. Zejména jde o posouzení, zda se na stěžovatelovu věc uplatní § 16 písm. c) zákona o nemocenském pojištění, podle kterého pojištěnec nemá nárok na výplatu nemocenského za dobu, po kterou je ve vazbě, jde-li o dávky, na které vznikl nárok před vzetím do vazby.

[11] Ze spisu vyplývají následující informace rozhodné pro posouzení věci:

- Dne 23. 1. 2017 byl stěžovatel uznán dočasně pracovní neschopným.
- Dne 31. 7. 2017 uplynula podpůrná doba, po kterou mělo být stěžovateli vypláceno nemocenské. Téhož dne podal stěžovatel žádost o výplatu nemocenského po uplynutí podpůrné doby.
- Dne 2. 9. 2017 byl stěžovatel vzat do vazby. Od výkonu vazby následně přešel k výkonu trestu odnětí svobody. Konec trestu je stanoven na 14. 10. 2020.
- Dne 12. 9. 2017 proběhlo posouzení zdravotního stavu stěžovatele s výsledkem, že stěžovatel pravděpodobně nabude pracovní schopnost ode dne 1. 11. 2017.
- Dne 14. 9. 2017 rozhodla žalovaná, že stěžovateli „náleží výplata nemocenského po uplynutí podpůrné doby dne 31. 7. 2017, a to při splnění ostatních zákonem stanovených podmínek za období od 1. 8. 2017 do 31. 10. 2017 včetně“.
- Dne 19. 10. 2017 byla ukončena stěžovatelova pracovní neschopnost.
- Dne 20. 11. 2017 zaslala žalovaná stěžovateli sdělení, že mu dne 1. 9. 2017 skončil nárok na výplatu nemocenského. Žalovaná proto pozastavila stěžovateli výplatu dávek ke dni 2. 9. 2017.

[12] NSS považuje za podstatné v posuzovaném případě rozlišit nárok na dávku a nárok na výplatu dávky. Stěžovatel se totiž domnívá, že se na něj § 16 písm. c) zákona o nemocenském pojištění nevztahuje, neboť se v jeho případě nejedná o dávky, na které vznikl nárok před vzetím do vazby.

[13] Nárok na dávku vzniká dnem splnění podmínek stanovených zákonem o nemocenském pojištění (§ 45 tohoto zákona). Nárok na nemocenské má pojištěnec, který byl uznán dočasně práce neschopným, trvá-li dočasná pracovní neschopnost déle než 14 kalendářních dní (§ 23 zákona o nemocenském pojištění).

[14] Stěžovatelův nárok na dávku nemocenského pojištění tedy vznikl 15. dnem trvání pracovní neschopnosti uznané dne 23. 1. 2017, tj. 6. 2. 2017. Ačkoli krajský soud v rozsudku nesprávně uvádí, že nárok na nemocenské vznikl již uznáním dočasné pracovní neschopnosti dne 23. 1. 2017, nemá to na posouzení věci vliv. Podstatné je, že stěžovatelův nárok na dávku je navázán na uznání dočasné pracovní neschopnosti dne 23. 1. 2017.

[15] Naproti tomu nárok na výplatu dávky vzniká splněním podmínek stanovených zákonem pro vznik nároku na dávku a na její výplatu a uplatněním nároku na výplatu způsobem stanoveným zákonem (§ 46 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění). Dávka nemocenského pojištění se vyplácí po tzv. podpůrčí dobu podle § 26 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění. Po uplynutí podpůrčí doby se nemocenské vyplácí na základě žádosti pojištěnce po dobu stanovenou v rozhodnutí orgánu nemocenského pojištění podle vyjádření lékaře orgánu nemocenského pojištění, který vyplácí nemocenské, pokud lze očekávat, že pojištěnec v krátké době, nejdéle však v době 350 kalendářních dnů od uplynutí podpůrčí doby, nabude pracovní schopnost, a to i k jiné než dosavadní pojištěné činnosti (§ 27 zákona o nemocenském pojištění).

[16] Aby vznikl pojištěnci nárok na výplatu dávky nemocenského pojištění, (1) musí mít nárok na dávku, (2) musí splnit podmínky pro výplatu dávky, tj. v této konkrétní věci podmínky pro výplatu nemocenského po uplynutí podpůrčí doby stanovené v § 27 zákona o nemocenském pojištění, a (3) musí uplatnit nárok na výplatu dávky (podat žádost o výplatu nemocenského po uplynutí podpůrčí doby). Aby však byla dodržena podmínka, dle které nárok na výplatu dávky vzniká splněním podmínek stanovených zákonem pro výplatu dávky, současně (4) nesmějí nastat překážky výplaty nemocenského. Jednou z těchto překážek je pobyt pojištěnce ve vazbě. Může tedy nastat situace (a ve stěžovatelově věci nastala), kdy sice trvá nárok na dávku, pojištěnec však současně nemá nárok na výplatu dávky.

[17] NSS shrnuje, že stěžovatel měl nárok na nemocenské od 6. 2. 2017 do 19. 10. 2017, kdy byla ukončena jeho pracovní neschopnost. Žalovaná přiznala stěžovateli na základě jeho žádosti ze dne 31. 7. 2017 výplatu nemocenského za období od 1. 8. 2017 do 31. 10. 2017 včetně „*při splnění ostatních zákonem stanovených podmínek*“ pro nárok na výplatu dávky. Rozhodnutí žalované však samo o sobě nezaložilo nárok na výplatu nemocenského. Aby nárok vznikl a trval, bylo zároveň třeba, aby stěžovatel splňoval i ostatní zákonem stanovené podmínky. Stěžovatel je však po celé vymezené období nespĺňoval. Stěžovatel měl současně nárok na nemocenské i na výplatu nemocenského v období od 1. 8. 2017 do 1. 9. 2017 včetně, za tu dobu mu náležela výplata nemocenského, žalovaná mu za toto období nemocenské vyplatila. Dne 2. 9. 2017 však nastala překážka pro výplatu nemocenského (vzetí do vazby), stěžovatel proto k tomuto dni pozbyl nárok na výplatu do doby odpadnutí překážky. Žalovaná tedy postupovala v souladu se zákonem, pokud od tohoto dne přestala stěžovateli vyplácet nemocenské. Pokud by stěžovatel nebyl vzat do vazby, pozbyl by současně nárok na nemocenské i na jeho výplatu ke dni 19. 10. 2017, ke kterému byla ukončena jeho pracovní neschopnost.

[18] Ustanovení § 16 písm. c) zákona o nemocenském pojištění plně dopadá na stěžovatelovu situaci. Stěžovatel v kasační stížnosti nesprávně směšuje nárok na nemocenské a nárok na jeho výplatu. NSS však opětovně uvádí, že nárok na nemocenské vznikl stěžovateli dne 6. 2. 2017, tj. jednoznačně před vzetím do vazby. Nárok na výplatu nemocenského pak vznikl naplněním zákonných podmínek, nikoli pouze vydáním rozhodnutí žalované o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby, a zároveň zanikl v důsledku toho, že některá ze zákonných podmínek odpadla. Rozhodnutí nezaložilo bezpodmínečný nárok na výplatu nemocenského, žalovaná jím „pouze“

pokračování

deklarovala splnění podmínek nároku na výplatu podle § 27 zákona o nemocenském pojištění a vymezila předpokládanou dobu podpory. Pokud v době podpory vymezené rozhodnutím žalované nastala překážka výplaty nebo odpadla jiná zákonná podmínka nároku na výplatu nemocenského, bylo namístě výplatu na základě zákona pozastavit. Takový postup přitom nijak nedokládá nezákonnost či nesprávnost vydaného rozhodnutí - ostatně i výrok rozhodnutí obsahuje formulaci „*při splnění ostatních zákonem stanovených podmínek*“. NSS proto nepřisvědčil stěžovateli, že žalovaná nerespektovala vlastní rozhodnutí.

[19] NSS obdržel dne 13. 6. 2019 přípis, kterým stěžovatel soudu navrhuje, aby si jako důkaz vyžádal „Informativní osobní list důchodového pojištění“ ze dne 15. 5. 2019. Z listu, který je založen na evidenci České správy sociálního zabezpečení, podle stěžovatele vyplývá, že od 9. 6. 2017 do 19. 10. 2017 pobíral dávky nemocenského pojištění. NSS nevyhověl návrhu na provedení nového důkazu, neboť navrhovaný důkaz není způsobilý osvědčit žádnou skutečnost rozhodnou pro posouzení věci. Spor se týká nevyplacení nemocenského, stěžovatel netvrdí, že mu v mezidobí žalovaná odeprané dávky nemocenského vyplatila. Informativní list by mohl maximálně osvědčit chybu v evidenci ČSSZ vedené pro účely důchodového pojištění, což se však míjí s předmětem sporu v této věci.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Stěžovatelovy námitky nebyly důvodné, NSS proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[21] Stěžovatel neměl v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalované nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec její běžné činnosti.

[22] NSS ustanovenému zástupci přiznal odměnu za zastupování (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Jde o odměnu za dva úkony právní služby, a to za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti) ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif). Za každý z úkonů právní služby náleží odměna ve výši 1 000 Kč (§ 9 odst. 2, § 7 bod 3 advokátního tarifu), zástupci tedy náleží 2 000 Kč. Dále mu náleží 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. 600 Kč za dva úkony. Celkem odměna činí 2 600 Kč.

[23] Ustanovený zástupce dále požaduje náhradu výdajů spojených s cestou z Karlových Varů do Věznice Ostrov (porada s klientem dne 3. 3. 2019) a zpět (2*19 km) a s cestou z Karlových Varů do Brna (nahlížení do spisu NSS dne 12. 3. 2019) a zpět (2*333 km). Celková ujetá vzdálenost činí 704 km. K prokázání rozhodných skutečností předložil zástupce technický průkaz k osobnímu motorovému vozidlu Ford Mondeo, reg. zn. X. Z technického průkazu vyplývá údaj o kombinované spotřebě 4,9 l motorové nafty na 100 km. Náhrada cestovních výdajů se skládá ze základní náhrady v rozsahu 4,10 Kč za 1 km, tj. po zaokrouhlení 2 886 Kč, a z náhrady za spotřebované pohonné hmoty v rozsahu 33,60

Kč za 1 l motorové nafty [§ 1 písm. b) a § 4 písm. c) vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 333/2018 Sb. ve spojení s § 13 odst. 5 advokátního tarifu a § 157 a § 158 zákoníku práce], tedy 1 159 Kč po zaokrouhlení ($704 \cdot 33,60 \cdot 4,9 / 100$). NSS přiznal zástupci náhradu cestovních výdajů v celkové výši 4 045 Kč.

[24] NSS přiznal ustanovenému zástupci také náhradu za promeškaný čas strávený na cestách. Cesta osobním automobilem z Karlových Varů do Brna a zpět trvá asi 7,5 hod., cesta z Karlových Varů do Věznice Ostrov a zpět trvá asi 1 hod. Náhrada činí 100 Kč za každou započatou půlhodinu [§ 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu], zástupci tedy náleží celkem 1 700 Kč za promeškaný čas na cestách.

[25] Celkem bude ustanovenému zástupci z účtu NSS vyplacena částka 8 345 Kč zahrnující odměnu za zastupování, náhradu hotových výdajů a náhradu výdajů za promeškaný čas, a to do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. prosince 2019

Ondřej Mrákota
předseda senátu